

Royndirnar at bjarga Føroyum eru á skeivari leið

Hetta heldur Henning Holten, búskaparfrøðingur og fyrrverandi limur í »ráðgevandi nevndini fyrri Føroyar«.

Hann heldur tað vera avgerandi neyðugt, at vit finna okkum onkran samstarvsfelaga, so at vit standa sterkari í kappingini við tær risastóru fyrirkurnar. Síðan eiga vit at kanna, hvat vit kunnu framleiða, hvør kann keypa o. s. fr. Tá tað er gjørt, kunnu vit skipa framleiðsluna her á landi.

Henning Holten heldur ikki at ein evropisk strategi kann leggjast í Føroyum, tí vit ikki hava fólk við evropiskum leiðara-royndum. Men ein strategi skal leggjast og tí eiga vit at keypa okkum hesa vitanuttanifrá.

Royndirnar at endurreisa føroyska samfelagið eru framvegis í gongd. Hóast vit kundu ynkst, at hetta arbeiðið færdi til at endaliga loysnin á okkara trupulleikum varð funnin, so eru ikki øll samd í hesum.

Ein teirra, sum ikki heldur at royndirnar eru á nesi lættari leið, er búskaparfrøðingurin Henning Holten. Hann heldur, at vit framvegis nýta alt ov nógv tíð og orku upp á at kjakast um føroysk víðurskipti. Eisini heldur hann,

at alt ov lítið verður gjørt fyrri at kanna marknaðarmøguleikarnar, samstarvspartnarar o. s. fr. Hann er vísur í, at tað ikki ber til at leggja til rættis føroysk víðurskipti uttan kunnleika til tann heim, har framleiðslan skal seljast - og tað vil í veruleikanum siga í Evropa.

Kanna marknaðin

Henning Holten heldur at tann fyrsti spurningurin vit eiga at seta okkum, er hvat vit kunnu framleiða og

hvør, ið vil keypa framleiðslu okkara. Tá vit hava funnið fram til tað, kunnu vit leggja til rættis framleiðsluna her á landi. Tað ber ikki til fyrst at gera av, hvat vit skulu framleiða - og hvar, áðrenn vit hava kannað marknaðarviðurskiptini væl og virðiliga.

Tá ið vit umvegið av utflutningi okkara er til evropiska marknaðin, er tað sjálvandi har vit eiga at venda okkum fyrst. Vit kunnu sjálvandi - upp á styttri sikt - fáast við framleiðslu av russiskum fiski til amerikanska marknaðin, men hetta liggur ov langt úti. Hetta kann verða gjørt fyrri at hava fólk í arbeiði men er alt ov vági.

Vinna pengar á evropiska marknaðinum

Sostatt er tað evropiska marknaðin vit eiga at dúva uppá. Tað er higani ávirkanin kemur og tí eiga vit at leggja til rættis framleiðsluna harestur. Framtíð føroya er stutt sagt treytað av marknaðinum í Evropa. Tað er har vit eiga at kanna hvørja vøru tað er keypararnir vilja hava tí tað er á tann hátt vit kunnu tjena pengar.

At einstøk virki gera royndir við goðsking er bara gott, men tað er ikki nøkur heildarloysn.

Tey vóru fleiri, ið høvdu væntað at broytingar fóru at koma í sölupolitikkin hjá Fiskasøluni, tá Bjarki Mohr tók við sum stjóri. Kortini hendi tað ikki - linjan var tann sama. Og sambært tí, ið nú kemur fram um framtíðarætlanir, so er einki sum bendir á, at nøkur realistisk strategi er lögð,

sum kundi fingið greiðu á, hvørja vøru vit skulu framleiða, og hvønn vit skulu selja til.

Finna samstarvsfelaga

Í staðin fyrri at keglast um hvørji virki skulu vera opin, so eiga vit heldur at kanna hvønn vit kunnu samstarva við - kanna inni á meginlandinum.

Sum víðurskiptini eru í dag, so leita fyrirkurnar saman fyrri yvirhøvur at vera við í kappingini - og hetta eru fyrirkurnar, sum eru risastórar, sammettar við okkara fiskivinnu. Her kundu vit nevnt samanleggingina av bilverksmiðjunum báðum, Volvo í Svøríki og Renault í Frankríki. Donsku sláturvirkini stríðast eisini móti detailhandilsfyrirkurnum og har eru ávisar ætlanir um samanlegging við virki í Hollandi.

Kroystast av teimum stóru

So sum umstøðurnar eru, so nýðast vit at finna onkran at samstarva við - onkran, sum saman við okkum kann gera okkum før fyrri at vera við í kappingini. Gera vit ikki okkurt tilíkt, so verða vit snøgt sagt kroyst av teimum stóru.

Henning Holten heldur ikki at hugsað hevur verið soleiðis, nú framtíðarætlanir skulu leggjast. Tað tykist sum um føroyingar eru farnir aftur til embætismannatíðina - tí í nevndini, sum ríkisstjórnin hevur sett, eru bert embætismenn. Í føroysku nevndini er sama skilið - fram um forrættismenn verða embætismenn settir. Væl kunnu teir vera skilamenn,

Henning Holten: - Eyðsæð er, at vit kunnu ikki leggja til rættis føroysk víðurskipti, uttan kunnleika um tann heim, har framleiðslan skal seljast, og tað eru í veruleikanum Evropa.

men teir eru ikki forrættismenn og hava ikki skil fyrri fiski- ella matvørum - ella marknaðarviðurskiptum í Evropa yvirhøvur.

Hann heldur tí, at arbeiðið gongur alt ov seint og er alt ov óseriøst. Vit mugu minnast til, at Føroyar er eitt lítið land og tað í sær sjálvum ger tað nógv truplari at vera við í kappingini á evropiska marknaðinum. Tí má okkurt kollveltandi gerast fyrri at vit ikki skulu vera knúst av teim stóru - og tí eiga vit at finna samstarvsfelagar.

Kompetansan er ikki í Føroyum

Men tann stórsta spurningur heldur hann vera, hvør ið kann leggja eina evropiska strategi fyrri Føroyar.

Sjálvur er hann sannførdur um, at hetta ikki kann gerast í Føroyum, tí vit ikki hava ekspertisuna ella professionalismuna. Ov fáir føroyingar eru, sum hava evropiskar leiðara-royndir. Hvat so, kunnu vit spyrja.

Her eru sjálvandi fleiri móguleikar. Vit kundu móguliga fingið onkrar danskar granskignarstovnar

at gjørt hetta arbeiðið - ella okkurt altjóða ráðgevingar-felag. Hetta kostar sjálvandi pengar, men er lítið í mun til tann stuðul, sum fiskivinnan annars fær og hevur fingið og hetta hevði uttan iva tjent seg inn aftur eftir stuttari tíð.

Tað snýr seg um at koma í gongd sum skjótast - og eingin er farin í gongd enn og tað er sera ørkymlandi - sigur Henning Holten at enda.

e.li.

Ávirkanin kemur úr Evropa

»...Tí er framtíð Føroya treytað av at tað eyðnaðst okkum at koma inn á evropiska marknaðin...«

Hvør kann leggja eina evropiska strategi fyrri Føroyar?

- * Kann ikki gerast í Føroyum
- * Ov fáir føroyingar við evropiskum leiðararoeyndum
- * Alternativ:

- Danskir granskignarstovnar
- Altjóða ráðgevingarstovur

Her snýr tað seg um at koma í gongd - og tað er eingin farin enn!!!

Ein realistisk strategi

- * Hvørja framleiðslu?
- * Hvønn skulu vit selja til?
- * Ein evropisk strategi
- Framleiðsla
- Marknaðir
- Detailhandilsketur
- Strategiskar alliansur*

* T. e. at vit mugu velja samstarvsfelaga

Dekksølan á Seiatrað

Øll vanlig dekk á goymslu til sera lágar prísir. Skifta og avbalansera - eisini um kvæðið og í vikuskiftinum.

Tlf. 48195 ella 86195